

Na temelju članka 34. i 78. Statuta Instituta za antropologiju, te članaka 19. i 20. Etičkog kodeksa Instituta za antropologiju u Zagrebu (u daljnjem tekstu: Institut), i suglasnosti Upravnog vijeća Instituta danoj na 53. sjednici održanoj 19. prosinca 2016. g. Ravnatelj Instituta donosi dana 19.12.2016. godine sljedeći

POSLOVNIK O RADU ETIČKOG POVJERENSTVA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovaj Poslovnik uređuje ovlasti, sastav i način rada Etičkog povjerenstva Instituta.

Članak 2.

Etičko povjerenstvo je savjetodavno tijelo koje, ovisno o tipu zahtjeva koji mu se upućuje:

- daje tumačenja Etičkog kodeksa Instituta te provodi postupak utvrđivanja etičnosti ponašanja zaposlenika i suradnika Instituta sukladno odredbama Etičkog kodeksa;
- donosi mišljenje o etičkoj prihvatljivosti istraživanja koja uključuju ljude, njihov biološki materijal i podatke, a koja se predlažu u okviru znanstvene i stručne djelatnosti Instituta.

Članak 3.

Etičko povjerenstvo daje preporuke za razmatranje etičkih pitanja koja se pojavljuju u navedenim istraživanjima (biomedicinska, prirodna, društveno-humanistička). Te preporuke formulirane su u obrascu „Temeljni obrazac za prijavu znanstvenog istraživanja na ljudima“ Instituta kao i u Uputama za sastavljanje obavijesti za ispitanike i suglasnosti sa sudjelovanjem u istraživanju. Navedeni dokumenti nalaze se na službenoj web stranici Instituta.

Članak 4.

Etičko povjerenstvo se pri donošenju mišljenja o etičkim pitanjima koja se pojavljuju u predloženim istraživanjima oslanja na univerzalna etička načela, slijedi međunarodne i nacionalne pravne standarde u zaštiti digniteta, prava i dobrobiti ispitanika koji sudjeluju u istraživanju te jamči zaštitu vrijednosti i običaja lokalne zajednice kojoj pripadaju.

Etičko povjerenstvo usvaja načela i primjenjuje normativne akte (preporuke, deklaracije i rezolucije) domaćih i međunarodnih stručnih udruženja nadležnih za pojedino istraživačko područje (primjerice: „Helsinška deklaracija“, preporuke za liječnike koji obavljaju biomedicinska istraživanja na ljudima, Helsinki 1964., dopunjene u Tokyju 1975., u Veneciji

1983., i Hong Kongu 1989.), „Međunarodni kodeks liječničke etike“ (London 1949., dopunjeno u Sydneyu 1968. i Veneciji 1983.).

Članak 5.

Etičko povjerenstvo svojim tumačenjima, mišljenjem i preporukama pridonosi odlučivanju ovlaštenih tijela Instituta.

Članak 6.

Etičko povjerenstvo je neovisno tijelo koje u svojem radu može surađivati s tijelima državne uprave, drugim etičkim povjerenstvima, ustanovama i drugim pravnim osobama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

II. SASTAV POVJERENSTVA

Članak 7.

Etičko povjerenstvo se sastoji od sedam članova, pet zaposlenika Instituta i dva vanjska člana.

Od članova Povjerenstva koji su zaposlenici Instituta, tri su člana znanstvenici Instituta dok su dva člana predstavnici stručnih suradnika Instituta.

Vanjske članove čine osobe iz redova uglednih znanstvenika, stručnjaka različitih znanstvenih područja.

Članak 8.

Članove Etičkog povjerenstva imenuje Znanstveno vijeće Instituta.

Pri imenovanju vodi se računa o ravnomjernoj zastupljenosti znanstvenika iz različitih znanstvenih područja (biomedicinske, prirodne, društveno-humanističke znanosti).

Pri imenovanju vodi se računa o ravnomjernoj spolnoj zastupljenosti članova Povjerenstva.

Mandat članova Povjerenstva traje četiri godine.

III. NAČIN RADA POVJERENSTVA

Članak 9.

Postupak pred Povjerenstvom pokreće se zahtjevom koji se upućuje predsjedniku Etičkog povjerenstva.

Zahtjev mora biti u pisanom obliku, obrazložen i argumentiran te potpisan od strane podnositelja.

Zahtjev mora sadržavati sve potrebne činjenice i dokaze na kojima se zahtjev temelji te druge podatke koji su od značenja za odlučivanje.

Članak 10.

Za procjenu etičnosti predloženog istraživanja, voditelj projekta treba Etičkom povjerenstvu uz zahtjev dostaviti popunjeni „Temeljni obrazac za prijavu znanstvenog istraživanja na ljudima“ Instituta sa svim traženim priložima.

Članak 11.

Predsjednik Etičkog povjerenstva će po primitku zahtjeva provjeriti postoje li uvjeti za vođenje postupka i donošenje mišljenja.

Predsjednik Etičkog povjerenstva zatražit će od podnositelja prijedloga dopune ako se utvrdi nedostaju podaci potrebni za vođenje postupka.

Ako podnositelj prijedloga u danom roku ne izvrši dopuni prijedloga, predsjednik Etičkog povjerenstva će prijedlog odbaciti.

Članak 12.

Nakon što utvrdi da postoje uvjeti za vođenje postupka predsjednik Etičkog povjerenstva može tražiti potrebna očitovanja od drugih osoba povezanih sa sadržajem zahtjeva, mišljenja stručnjaka, mišljenja drugih etičkih povjerenstava, kao i drugih nadležnih organizacija i tijela.

Članak 13.

Predsjednik saziva sjednicu Povjerenstva u pravilu u roku 15 dana od primitka zahtjeva.

Predsjednik Povjerenstva može u iznimnim slučajevima odlučiti o održavanju online sjednice pri čemu članovi iznose svoje mišljenje u pisanom obliku i dostavljaju ga putem elektronske pošte.

Članak 14.

Etičko povjerenstvo pravovaljano odlučuje kada u odlučivanju sudjeluje najmanje dvije trećine članova Povjerenstva.

Sjednici mogu nazočiti i druge osobe, kad je to prema ocjeni predsjednika Etičkog povjerenstva nužno radi razjašnjenja određenih pitanja i radi lakšeg donošenja mišljenja.

Sjednicu vodi predsjednik Povjerenstva.

Članak 15.

Član Povjerenstva koji je u pojedinom predmetu u sukobu interesa ne sudjeluje u raspravi o tom predmetu i suzdržan je prilikom glasanja o njemu.

Članak 16.

Pri donošenju mišljenja, nastoji se postići konsenzus svih članova Povjerenstva.

Ako to nije moguće, mišljenje se donosi na temelju stajališta većine članova Povjerenstva.

Ako mišljenje nije dano jednoglasno, članovi Povjerenstva koji su imali različita stajališta od većine, mogu svoja izdvojena mišljenja priložiti uz mišljenje Povjerenstva.

Članak 17.

Povjerenstvo će prijedlog odbaciti ako nije ovlašteno da odlučuje o prijedlogu, ako je o istoj stvari već odlučilo, ako u danom roku podnositelj prijedloga ne izvrši ispravak ili dopunu prijedloga te ako ne postoje druge pretpostavke za odlučivanje o suštini stvari.

Ako davanje mišljenja ovisi o odluci suda ili drugog ovlaštenog tijela, Etičko povjerenstvo može odgoditi donošenje mišljenja do pravomoćnog okončanja spomenutih postupaka.

Članak 18.

Mišljenje se u pisanom obliku dostavlja podnositelju zahtjeva i ravnatelju Instituta.

Mišljenje potpisuje predsjednik Etičkog povjerenstva.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 19.

Uporaba muškog roda u formulacijama ovog Poslovnika podrazumijeva osobe oba spola.

Članak 20.

Ovaj Poslovnik stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Instituta za antropologiju.

Zagreb, 19.12.2016.

Ur.br. 1.14.-2259/16

Doc.dr.sc. Saša Missoni,
Ravnatelj Instituta

